

DORADZTWO ZAWODOWE

Świadomy wybór kierunku kształcenia i przyszłej drogi zawodowej przez uczniów jest jednym z niezbędnych elementów skutecznie realizowanej edukacji. Na potrzebę wsparcia uczniów w trafnym wyborze zawodu wskazują także pracodawcy.

Kluczowe rozwiązania z zakresu doradztwa zawodowego w systemie oświaty określa art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Doradztwem zawodowym są objęci uczniowie wszystkich szkół publicznych i niepublicznych, z wyjątkiem szkół artystycznych, oraz wszyscy wychowankowie publicznych i niepublicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego.

W ustawie określono na czym polega doradztwo zawodowe oraz jakie są jego cele na poszczególnych etapach kształcenia, wyszczególniając:

- **preorientację zawodową** dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień,
- **orientację zawodową** dla klas I-VI szkół podstawowych, która ma na celu dalsze zapoznawanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień,
- **zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego** dla klas VII i VIII szkół podstawowych oraz określonych szkół ponadpodstawowych.

Dodatkowo, ustawa wskazuje, że doradztwo zawodowe jest realizowane na:

- zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego;
- obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego lub kształcenia w zawodzie;
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- zajęciach z wychowawcą.

Za realizację doradztwa zawodowego odpowiedzialni są doradcy zawodowi, a także nauczyciele prowadzący zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego, kształcenia zawodowego, wychowawcy klas, jak również specjaliści szkolni: pedagodzy i psycholodzy.

Ponadto w rozporządzeniu z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego określono treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla poszczególnych etapów edukacyjnych i typów szkół, sposób realizacji doradztwa zawodowego, a także zadania doradcy zawodowego, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, zawarte w załącznikach do rozporządzenia, składają się na spójny proces realizacji doradztwa zawodowego, który powinien zapewnić uczniom wsparcie szkoły w zakresie podejmowania świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego zostały opracowane przez ekspertów z zakresu poradnictwa zawodowego, jak również przedstawicieli szkół i placówek, organów prowadzących, pracodawców i związków zawodowych oraz instytucji rynku pracy w ramach projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych” zrealizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie.

Rozporządzenie wskazuje na konieczność opracowania przez szkołę programu realizacji doradztwa zawodowego w danym roku szkolnym, z uwzględnieniem wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego. W celu zapewnienia ciągłości realizacji poszczególnych treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego określonych w załącznikach do rozporządzenia, program realizacji doradztwa zawodowego powinien obejmować wszelkie działania związane z realizacją doradztwa zawodowego w danej szkole z podziałem na poszczególne oddziały oraz określać tematykę działań, w ramach których zostaną zrealizowane poszczególne treści, a także osoby odpowiedzialne za ich realizację. Dodatkowo w programie powinny się znaleźć metody, formy i terminy realizacji poszczególnych działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami, osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań oraz podmioty, z którymi szkoła współpracuje w tym zakresie, z uwzględnieniem potrzeb uczniów, słuchaczy i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

Przy realizacji doradztwa zawodowego szkoły i przedszkola mogą współpracować z pracodawcami, organizacjami pracodawców, samorządami gospodarczymi lub innymi organizacjami gospodarczymi, stowarzyszeniami lub samorządami zawodowymi. W ramach tej współpracy mogą w organizować wizyty zawodoznawcze mające na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

(www.men.gov.pl)